

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Co[m]me[n]dat tabernaculum ne videat[ur] damnare locum sanctum ca.
xlj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Scriptum apostolorum

Redendum est ut

C dicit Beda stephano: credendum est hieronymo: quod in historia pauli dicitur eam transisse per sicheem: et ibi inuenisse sepulchrum eius patriarcharum. Primo ergo translata in sicheem: posita sunt postea in sepulchro quod emit abraam pro argenti a filiis emor filij sicheem in spelunca scilicet duplici qua emit quadragesimam sicut dicitur ab effron filio seor etheo scilicet in abraamio ubi sepulchrum est adam cum eua: abraam cum sara: isaac cum rebecca: iacob cum lya. Sed quod dicitur quod dicitur est in sepulchro quod emit abraam a filiis emor filij sicheem: cum postea abraam emisit sepulchrum eius ab effron etheo. Ideo sic construunt quidam scripturam. Translata sunt in sicheem: sicheem dico emptam a filiis emor filij sicheem. Sed quod dicitur quod dicitur emor filius sicheem: cum postea sicheem fuisse filium emor potuit esse quod fuerint duo sicheem: quorum alter dicitur a luca pro emor: alter in genesi dicitur filius eius. Vel ita ordina constructio: ut iungas principium sermonis et finem modo. A filiis sicheem filij emor. Et ita hoc locum congruit libro geneseos. Ut ergo cedat omnis dubitatio: ita construatur scriptura. Translata sunt in sicheem: sicheem dico emptam a iacob scilicet a filiis sicheem filij emor. Ad hoc dicitur res in illa parte sicheem qua emit iacob non abraam et inde postea positi sunt in sepulchro quod emit abraam ab effron etheo scilicet in abraamio.

Redit stephanus ad ordinem historie

Capitulum. XL.

Postea redit stephanus

P phanus ad ordinem historie: quia quodammodo digressus fuerat: et revertens ad quod dictum est. Post hec exierunt de iherosolymis et veniunt in iherosolimam. Cum autem appropinquaret illis repromissionis crevit populus et multiplicatus est in egypto quoad usque surrexit alius rex in egypto ignorans beneficia ioseph. Id est in emor beneficiorum ioseph. Hic afflicti pres nostros precipiens necari pueros nostros. Et eo tempore quod dedit edictum occidendi pueros: natus est moyses: et fuit gratus deo. Ecce quod descendit ad commendationem moysi quia arguebatur blasphemasse in eum. Qui cum natus esset tribus mensibus in domo patris sui: piectus est in flumen et sustulit eum filia pharaonis que venerat ad flumen ut lauaret et enutrivit eum sibi in filium. Et eruditus est moyses omni sapientia egyptiorum et erat potens in

verbis et opibus suis. Id est eloquens et fortis. Cum autem esset. xl. annorum visitavit fratres suos filios israel in terra sissen ubi occidit egyptium rixantem eum hebreo: putans fratres intelligere sicut ipse intelligebat in spiritu quod per manum illius dominus filios israel de manu egyptiorum esset liberaturus. At illi non intellexerunt. Et cum sequenti die vellet reconciliare duos hebreos rixantes qui iniuriam faciebat alteri: repulit eum dicens. Quis te constituit principem et iudicem super nos? Numquid me vis interficere: sicut heri interfecisti egyptium. Quo audito timens sibi moyses fugit in terram madian: ubi de sephora filia sacerdotis madian quam duxit: duos genuit filios. Expletis autem annis. xl. apparuit illi deus in deserto montis sinai: eum minaret gregem ad interiora deserti in rubo et facta est vox domini ad eum dicens. Ego sum deus patrum vestrorum: et tremefactus est moyses. Dixit autem illi deus. Solue calceamentum tuum de pedibus tuis. Locus enim in quo stas terra sancta est. Vidi afflictiones populi mei qui est in egypto: et gemitum eorum audivi: et descendi liberare eos. Et nunc veni: mitte te in egyptum. Hunc moysen quem negaverunt dicentes. Quis te constituit principem super nos: misit deus principem et redemptorem eorum de servitute egypti cum manu. i. opere vel auxilio angeli qui apparuit ei in rubo. Hic eduxit eos faciens signa et prodigia in terra egypti: et in mari rubo et in deserto annis. xl. Idem moyses dixit filiis israel. Prophetam suscitabit vobis deus de fratribus vestris: ipsum tanquam me audietis. Hic est qui fuit in ecclesia. i. in congregatione populi israel in solitudine sinai eum angelo qui loquebatur ei in monte cum patribus nostris qui accepit verba vite dare nobis: cui noluerunt obedire patres nostri. sed repulerunt eum et auersi sunt cordibus suis in egyptum ad aaron dicentes. Fac nobis deos qui procedant nos. Et fecerunt vitulum et hostias ei obtulerunt.

Comendat tabernaculum ne videatur damna re locum sanctum. Capitulum. XLII.

Postea quia dicebant eum depravare locum sanctum

P bant eum depravare locum sanctum subdit de commendatione tabernaculi. Quod dictum est tabernaculum testimonij vel quod in eo erat arca testimonij: vel quod ante fores tabernaculi cause sub testibus diffiniebantur. Tabernaculum inquit testimonij fuit cum patribus nostris in deserto: sicut dispo-

Historia libri

suit de quo quædam ad moysen ut faceret illud formam quam viderat in monte. Hoc habuerunt patres nostri usque in diebus dauid. In diebus autem salomonis templum tabernaculo successit. Postea incepit eos arguere: postquam purgavit se a crimine sibi a falsis testibus obiecto. Dura inquit ceruice et incruciatibus cordibus et auribus vos semper spiritui sancto resististis: sicut et patres vestri. Quæ propheta non sunt persecuti patres vestri. Hoc audientes dissecabantur cordibus suis: et stridebant dentibus in eum:

Ex lapidauerunt stephanum. **Ca. XLII.**

Quomodo autem esset

C Stephanus plenus spiritu sancto intuens in celum vidit gloriam dei: et Iesum in forma humana stantem a dextris sedentis dei. Stans apparuit ei crucifixus: ne titubaret lapidandus. Et eo ipso qui stabat se paratum et subuenire monstrabat: quod stare pugnantis est vel adiuvantis. Ecce inquit video celos apertos: et filium hominis stantem a dextris sedentis dei. Tunc exclamantes voce magna clauserunt aures suas quasi abhorrentes audire blasphemiam: et impetum fecerunt unanimiter in eum. et eiecetes eum extra civitatem lapidabant: in hoc enim lege se agere estimantes: quod secundum legem blasphemus educebatur extra castra: et lapidabat eum universus populus. Et testes duo scilicet falsi: qui primi secundum legem tenebant lapides: propterea: quia in lege dicitur est de blasphemio prima manus testium lapidabit eum. Et deposuerunt vestimenta sua ne iniqua renitactu illius: secus pedes adolescentis qui vocabatur saulus: postea vocatus est paulus. Cui teste beda in hoc deus misericorditer providit quod non est manus eius sanguine innocens polluta. Sed tamen modo servavit lapidantium vestimenta et sensit eis. unde tanquam dignus morte periret: nisi deus per gratiam ei penitentiam inspiraret. Lapidauerunt ergo stephanum levitaz innocentes et dicentem. Domine iesu accipe spiritum meum: sicut et christus ad patrem ait. In manus tuas commendo spiritum meum. Post istis autem gentibus clamavit voce magna dicens Domine ne statuas illis hoc peccatum quia nesciunt quid faciunt. Multi enim ex eis ipsum occidendo estimabant se legem implere iuxta quod dominus presceperat. Venit hora ut ois qui interficit vos arbitretur obsequium se prestare deo. Et cum hoc dixisset obdormiuit in domino. Et facta est persecutio magna in ecclesia que

erat hierosolymis: quod occiso beato stephano. vno de principibus ecclesie et quasi primicerio. vii. diaconorum: ceperunt alios persequi graviter in tantum quod omnes discipuli propter apostolos qui ut pastores gregis ceteris erant constantiores dispersi sunt per regiones iudee et samarie fugientes a facie persecutorum: iuxta quod presceperat dominus. Si vos persecuti fuerint in vna civitate fugite in aliam. Curaverunt autem stephanum vii. timotheum. i. iuxta morem diligenter curam adhibentes sepulture: et fecerunt plantam magnam super eum. Tunc apostoli providentes quod ad gentes in posterum essent transituri: providentes fidelibus qui erant in hierosolymis remansuri: ordinaverunt iacobum alphet: episcopum hierosolymorum: et imposuerunt ei manus petrus et iacobus et ioseph annes. Ideo non a paucioribus quam tribus episcopis: episcopus hodie prescribitur.

De prima persecutione saul. **Ca. XLIII.**

Stulus vero de

Sustabat ecclesiam: discurrens per domos trahens viros ac mulieres et detrudens in carcerem. Amenin tamen occidebat domino custodiente manus eius: ne sanguine innocentium pollueretur. Qui autem dispersi fuerant pertransibant de loco ad locum evangelizantes verbum dei: nihilominus quia dispersi stantes erant in predicatione evangelii philippus autem diaconus secundus a stephano: detudens in civitate samarie predicabat ibi christum. Et intendebant turbe unanimiter his qui a philippo dicebantur: videntes miracula que faciebat: quia multos demoniacos liberabat. multos paralyticos sanabat: et claudos erigebat. Erat autem ibi simon magus seducens gentes: cui auscultabant omnes a minimo usque ad maximum quod magicis artibus multa faciebat. Unde dicebat ipsum esse potentem dei magnam: estimantes ipsum esse prophetam vel angelum vel dei filium: quod mentes eorum dementauerat. Et magicis artibus subverterat. Cumque crederent philippo evangelizanti de regno dei in nomine iesu christi baptizabant viri et mulieres: et simon simulavit se credere et baptizatus est. Videns enim philippum facere miracula: qualia et quanta ipse facere non poterat. nec ita facile: putavit ex quaerenda industria fieri. ideo ficto baptizatus est: ut familiarius ei adhereret et addisceret: ante qua similia potest facere.

De persecutione simonis magi. **Ca. XLIII.**